

หลักสูตรการแปรรูปสมุนไพร จำนวน ๑๕ ชั่วโมง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอไทรยางง

ความเป็นมา

ในสภาพปัจจุบันประชาชนต้องประสบปัญหาค่าครองชีพสูงขึ้น แต่รายได้ที่หาเลี้ยงครอบครัวไม่เพียงพอจากรายจ่าย เกิดปัญหาการกู้หนี้ยืมสิน และปัญหาการว่างงาน หนทางหนึ่งของการพัฒนาชุมชน คือ การส่งเสริมอาชีพ และให้ความรู้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยในชุมชน เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการประกอบ อาชีพเป็นอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และส่งเสริมให้ประชาชนยึดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการ สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดปัญหาการว่างงาน ปัจจุบันมีการแปรรูปผลผลิต ทางเกษตร การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ การจัดการทรัพยากรครอบครัวเกษตรกรและชุมชนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้ เป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัว

การแปรรูปสมุนไพร คือ การเปลี่ยนแปลงสถานะของสมุนไพร ให้แตกต่างไปจากเดิม เพื่อประโยชน์ในการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น สมุนไพรมีหลายชนิด เพื่อให้การแปรรูป สมุนไพรมีคุณภาพดี ตลอดจนการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพใกล้เคียงผลิตภัณฑ์เดิมมากที่สุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์บางประเภท ไม่สามารถคงสภาพอยู่ได้นาน การแปรรูป จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญมากขึ้น เพื่อให้เกิดผลดีต่อการแปรรูป คงไว้ซึ่งคุณค่าและสรรพคุณที่ดีของพืชสมุนไพร

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนและตอบสนองกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอไทรยางง จึงได้จัดทำหลักสูตรการแปรรูปสมุนไพร จำนวน ๑๕ ชั่วโมง ขึ้น เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน กลุ่มเป้าหมายและผู้สนใจในตำบลให้สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ พัฒนาอาชีพ

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับ สภาพบริบทของชุมชน และวิถีชีวิตของชุมชน
๒. มุ่งพัฒนาประชาชนอำเภอสตึกให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำร่วมกับภาคีเครือข่าย
๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการแปรรูปสมุนไพรในชุมชนเพื่อสุขภาพ
๒. เพื่อให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย
๓. เพื่อให้มีรายได้เสริมจากอาชีพหลัก

เป้าหมาย

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี	๖ ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	๙ ชั่วโมง
รวม จำนวน	๑๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแปรรูปสมุนไพร	๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแปรรูปสมุนไพร	๑. ความหมายของการแปรรูปสมุนไพร ๒. ความสำคัญของการแปรรูปสมุนไพร ๓. สรรพคุณและประโยชน์ของสมุนไพรแต่ละชนิด	๑. วิทยากรอธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสรรพคุณของสมุนไพรแต่ละชนิด ประโยชน์ของสมุนไพร และการแปรรูปสมุนไพร ๓. การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันต่อความรู้เบื้องต้นในการแปรรูปสมุนไพร	๑ ชั่วโมง	
๒.	ทักษะการประกอบอาชีพการแปรรูปสมุนไพร	๑. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกวัสดุ อุปกรณ์ สมุนไพรแต่ละชนิดที่ใช้ในการแปรรูปสมุนไพรได้ ๒. เพื่อให้ผู้เรียนบอกขั้นตอนต่างๆ ในการแปรรูปสมุนไพรได้	๑. วัสดุ อุปกรณ์และสมุนไพรที่ใช้ในการแปรรูปสมุนไพร ๒. ขั้นตอนในการแปรรูปสมุนไพร ๓. การบรรจุภัณฑ์	๑. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องวัสดุ อุปกรณ์และสมุนไพรที่ใช้ในการแปรรูปสมุนไพร ๒. วิทยากรบรรยายพร้อมสาธิตและให้ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงของขั้นตอนในการแปรรูปสมุนไพร รวมถึงการบรรจุภัณฑ์ - การทำน้ำมันเหลือง - การทำยาหม่องสมุนไพร	๓ ชั่วโมง	๙ ชั่วโมง
๓.	การบริหารจัดการในอาชีพ	๑. คิตรายต้นทุนของขนมไทยแต่ละชนิด ๒. บอกวิธีส่งเสริมการขาย	๑. การคิตรายต้นทุนและการกำหนดราคา ๒. การส่งเสริมการขาย	๑. วิทยากรอธิบายและสาธิตการคิตรายต้นทุน และการกำหนดราคา ๒. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการคิตรายต้นทุน การกำหนดราคาขาย ๓. วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการขาย	๒ ชั่วโมง	

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ, เอกสาร, ใบความรู้
๒. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ / สื่ออินเทอร์เน็ต
๓. สื่อบุคคล ได้แก่ วิทยากรจากการแปรรูปสมุนไพร

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถ สร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถ สร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานชิ้นงานผ่านหลักเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ